

10.09.2024

Dnro 20285/03.04.04.04.19/2021

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakija ja luvan hakija

Neova Oy (aikaisemmin Vapo Oy)

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 28.1.2021 nro 31/2021

Vapo Oy on hakenut ympäristölupaa Kirvessuon 99,1 ha:n suuruisen uuden alueen turvetuotantoon Euran kunnassa ja Laitilan kaupungissa.

Aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen.

Aluehallintovirasto on perustellut päätöstään muun ohella seuraavasti:

--

Ympäristönsuojelulain 13 §:n soveltaminen ja hakemuksen hylkäämisen perustelut

Suoaltaan rajaus

Geologian tutkimuskeskus (GTK) on rajannut Kirvessuon omaksi, Hirvilamminsuosta erilliseksi suoaltaaksi. GTK:n rajaukset perustuvat turpeesta muodostuneen suoaltaan kokonaisuuteen. Rajaukset on tehty turpeen ja mineraalimaan rajakohtaan tai turpeen ja vesistön rajalle. GTK:n vuonna 1979 tekemissä kairauksissa turvepaksuus Kaakkurinlammen rannassa, johon Kirvessuon ja Hirvilamminsuon välinen raja on määritelty, on yli 6 m. Kaakkurinlampi ei ole vedenjakajalla, vaan sijaitsee kokonaisuudessaan Isosillanjoen vesistöalueella.

Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan valmisteluasiakirjoihin kuuluvissa Soidensuojelun täydennysohjelmaa valmistelevalle työryhmän kohdekuvauksissa todetaan, että Kirvessuo kuuluu

samaan suoaltaaseen eteläpuolella sijaitsevan ja Naturaan kuuluvan Hirvilamminsuon kanssa ja alueet ovat hydrologialtaan yhtenevät.

Kirvessuon pinta-alaksi on hakija ilmoittanut 310 ha ja tästä ojittamatta on 87 ha sekä ojitettua 233 ha. Hirvilamminsuon pinta-ala on karttatarkastelun perusteella noin 190 ha. Tästä ojittamatonta aluetta on noin 170 ha sekä ojitettua noin 20 ha. Kirvessuon ja Hirvilamminsuon suoaltaan yhteispinta-ala on noin 500 ha ja tästä noin puolet on ojittamatonta ja puolet ojitettua. Kirvessuon hankealue muodostaa noin 20 % Kirvessuo-Hirvilamminsuon geologisen suoaltaan alasta ja sijoittuu huomattavalta osin ojittamattomalle alueelle.

Aluehallintovirasto arvioi, että Kirvessuo ja Hirvilamminsuo muodostavat yhdessä noin 500 ha:n laajuisen suoaltaan, josta noin puolet on ojitettua ja puolet ojittamatonta.

Luonnontilaisuusluokka

Uusien turvetuotantohankkeiden toteuttamisedellytyksiä arvioitaessa tulee suoluonnon suojelutilannetta ja ojitettujen soiden osuutta suoalasta tarkastella seutukunnittain. Ojitustilanne on luonnontilaisuusluokitusta täydentävä yleisen luonnonarvon tekijä.

Seutukuntajaon mukaan Euran kunta kuuluu Rauman seutukuntaan. Soidensuojelutyöryhmän ehdotuksessa soidensuojelun täydentämiseksi (YM raportteja 26/2015) on esitetty ojitettujen soiden osuus eri seutukunnittain. Rauman seutukunnan ojitettujen soiden osuus on 80 % seutukunnan suoalasta. Suojellun suon osuus on yhteensä noin 7 % Rauman seutukunnan suoalasta. Seutukunnan ojitusasteen perusteella Kirvessuon yleiseen luonnonarvoon lisätään +.

Aluehallintovirasto katsoo, ettei ojituksen suoaluetta kuivattava vaikutus ulotu kaikkialla 50 m:n etäisyydelle ojista. Ojat ovat osittain umpeenkasvaneet ja keidassuolla ojitus ei muutenkaan vaikuta herkästi ojittamattoman alueen vesitalouteen. Ojitusten aiheuttamat muutokset eivät ole ratkaisevasti vaikuttaneet vesitaseeseen tai kilpikeitaan tyypilliseen kasvillisuuteen. Luonnontilaisuusluokan määräävä tekijä ei suoraan ole ojitusaste vaan ojituksen seurauksena ojittamattomien osien vesitaloudessa ja kasvillisuudessa tapahtuneet muutokset.

Aluehallintovirasto katsoo, että kun lisäksi otetaan huomioon edellä esitetty suoaltaan rajaus, muodostaa Kirvessuo yhdessä Hirvilamminsuon kanssa suoaltaan, joka kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 3.

Luonnonarvot

Alueella esiintyy Etelä-Suomessa uhanalaisia luontotyyppisiä. Kilpikeidas itsessään on Etelä-Suomessa vaarantunut suotyyppiyhdistelmä. Vuoden 2018 uhanalaisuusluokituksessa listatuista Etelä-Suomessa vaarantuneista

luontotyypeistä alueella esiintyy saranevaa, minerotrofista lyhytkorsirämettä, tupasvillarämettä ja isovarpurämettä.

Kirvessuon alueella esiintyy uhanalainen, vaarantunut ja kolme silmälläpidettävää sekä kaksi alueellisesti uhanalaista lintulajia. Kirvessuolla esiintyy neljä EU:n lintudirektiivin lajia, kaksi suoympäristöön (SU11) nimettyä direktiivilajia ja kuusi Suomen kansainvälistä vastuulajia. Vastuulajit eivät välttämättä ole uhanalaisia eikä niillä ole lainsäädännössä määriteltyä asemaa. Vastuu merkitsee sitä, että lajin elinympäristö tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa ja sekä lajin seurantaan että tutkimusta on syytä tehostaa.

Kirvessuon perhoslajistossa esiintyy luonnonsuojelulaissa erityisesti suojeltavaksi luokiteltu laji, joka on myös Suomen kansainvälinen vastuulaji. Alueella esiintyvistä suoympäristöön sidotuista perhoslajeista neljä on vaarantuneita ja kolme silmälläpidettäviä.

Kirvessuo on soidensuojelun täydennysohjelman ehdotuksen kohde 20145, oikeastaan 2045, Kirvessuo. Soidensuojelutyöryhmä on vuonna 2015 arvioinut Kirvessuon niin edustavaksi Etelä-Suomen suoksi, että sen luonnonarvoilla on valtakunnallista merkitystä. Tämä korostaa osaltaan Kirvessuon luonnonarvojen merkittävyyttä.

Yhteenveto

Suoelinympäristöjen määrän vähenemisen ja laadun heikentymisen lisäksi suoelinympäristöjen pirstoutuminen on lisääntynyt. Pirstoutuminen merkitsee muun muassa jäljellä olevien, suolajeille sopivien elinympäristöjen välisten etäisyyksien kasvamista. Soiden perhoslajiston sekä muun eliöstön säilymisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että lajeille taataan riittävästi luonnontilaisia elinympäristöjä riittävän lähellä toisiaan, jotta lajin leviäminen ja lajiston monimuotoisuus säilyvät. Kirvessuo ja Hirvilamminsuon muodostavat yhdessä noin 500 ha:n laajuisen suoaluetta. Koillisessa vajaan 2 km:n päässä sijaitsee Vaaljärvi, joka on osa Koskeljärven Natura 2000 -aluetta (FI0200097). Iso-Hölön Natura-alue (FI0200099) sijaitsee noin 2,3 km:n etäisyydellä lännessä ja Kolkansuon Natura-alue (FI0200098) noin 4 km:n etäisyydellä kaakossa. Kirvessuo kytkeytyy Varsinais-Suomen arvokkaimmaksi luettavaan laajempaan suoverkostoon, joka ulottuu Laitilasta Euran läpi Turun Kurjenrahkalle saakka. Kirvessuo sijaitsee laajasti ojitetulla alueella Varsinais-Suomen ja Pohjanmaan laajempien suokokonaisuuksien välissä.

Laiteiden ojitukset eivät Kirvessuolla ole tuhonneet pääasiassa sadevesien varassa olevan keidassuon luonnontilaisen keskustan hydrologista kokonaisuutta. Keidassoiden vesitalous ei riipu ympäröivän alueen vesitaloudesta, jolloin ojitukset eivät katkaise hydrologista yhteyttä eivätkä välttämättä aiheuta kuivumista. Kirvessuon ojitamattoman keskiosan on useissa selvityksissä todettu edustavan luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia keidasrämettä. Myös Kirvessuon luontotyypit ja suolajisto ilmentävät ojituksista johtuvien muutosten vähäisyyttä. Noin puolet Kirvessuon ja

Hirvilamminsuon suoaltaan pinta-alasta on ojittamatonta. Luonnonarvojen merkittävyyttä korostaa suon kytkeytyneisyys läheisiin Natura 2000 -alueisiin.

Kirvessuon ottamisesta turvetuotantoon arvioidaan aiheutuvan ympäristönsuojelulain (527/2014) 13 §:n mukaista alueellisesti ja osin valtakunnallisesti merkittävän luonnonarvon turmeltumista. Alueen luonnonarvon arvioinnissa on edellä kuvatulla tavalla otettu huomioon sijoituspaikalla esiintyvien suolajien ja suoluontotyyppien uhanalaisuus, esiintymän merkittävyys sekä suon luonnontilaisuus.

Hakemuksessa tarkoitettu turvetuotanto Kirvessuolla merkitsisi toiminta-alueen fyysistä muuttamista tavalla, joka aiheuttaisi alueellisesti ja valtakunnallisesti merkittävien luonnonarvojen turmeltumista. Edellä mainittujen seikkojen perusteella turvetuotantoa ei voida sijoittaa lupahakemuksessa suunnitellulle Kirvessuon alueelle.

Koska hanketta ei ole mahdollista sijoittaa suunnitellulle alueelle, ei luvan myöntämisen edellytyksiä muutoin ole tarpeen enemmälti käsitellä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Vapo Oy on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja asia palautetaan aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Perusteluinaan muutoksenhakija on esittänyt muun ohella, että hakemuksessa esitettyjen selvitysten perusteella ympäristölupahakemus olisi pitänyt hyväksyä ja haettu lupa myöntää. Aluehallintoviraston päätös sisältää virheellistä lain soveltamista ja hakemusta varten tehtyjä selvityksiä on huomioitu virheellisesti ja vajavaisesti. Lisäksi sijoituspaikkaratkaisun perusteina on sen tekemiseen kuulumattomia seikkoja.

Kirvessuo on rajattu oikein GTK:n vuosien 2016 ja 2020 selvityksissä. Kakkurilammen kohdalla valtakunnallisen valuma-aluejoutuksen mukaisen vesistöalueen 31.006 sisäpuolelle sijoittuva suokapeikko katkaisee Kirvessuon vesitaloudellisesti ja myös suoaltaana eteläpuolisesta Hirvilamminsuosta. Kakkurilampi kattaa puolet kapeikon leveydestä, jolloin erottavan rajan muodostavat vesialue ja hyvin vähäinen maakannasosuus.

Kakkurilammen pohjoispuolinen metsäojitus päättyy Kirvessuon itäosan alueelta itä-länsisuuntaisesti Euran ja Laitilan rajaa myöten Vallolampeen kaivettuun, jokseenkin suurivirtaamaiseen kokoojaojaan, joka toisena tekijänä erottaa vesitaloudellisesti Kirvessuon Hirvilamminsuosta. Kakkurilammen ja kokoojaojan välinen alue on talousmetsän luonteista aluetta. Suoaltaan toisesta altaasta katkaiseva tekijä voi olla luontainen (maa- tai vesialue) tai keinotekoinen (rakenne).

Kirvessuo ja Hirvilamminsuo eivät voi muodostaa yhtä yhteneväistä suoallasta. Soiden sijoittumisella samalle vesistöalueelle ei ole merkitystä.

Hakemukseen sisältyvien selvitysten mukaan Kirvessuon kohdalla kysymys on ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentissa ja ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:n 3 kohdassa tarkoitetusta suoalueesta. Ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentti ei voi tulla sovellettavaksi asiassa. Tämä on ensisijainen valituksen peruste.

Geologian tutkimuskeskus on tehnyt Kirvessuosta soiden ja turvemaiden vastuullisesta ja kestävästä käytöstä ja suojelusta annetun valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisen luonnontilaisuusluokituksen 2. Koska Kirvessuon luonnontilaisuusluokan arvioinnissa on huomioitu ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:ään sisältyvät merkittävän luonnontilan muutoksen kuvaukset, luonnontilaluokitus on selvityksenä riittävä tarkastelu suon soveltuvuudesta turvetuotannon sijoituspaikaksi. Selvitys poissulkee ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentin soveltamismahdollisuuden.

Sijoituspaikan soveltuvuutta koskeva kysymys ratkaistaan lainsäädännön, ei periaatepäätöksen ja siihen sisältyvien suositusten eikä viimeksi mainittuihin perustuvien oppaiden ja suojeluehdotusten perusteella. Muita lain ja asetuksen soveltamis- tai tulkintaohjeita kuin hallituksen esitys 214/2013 vp, ympäristövaliokunnan mietintö 3/2014 ja ympäristönsuojeluasetuksen 25.8.2014 päivätty perustelumuistio ei ole.

Geologian tutkimuskeskuksen vuonna 2016 tekemän luokituksen mukaan Kirvessuon pinta-ala on 310 ha, josta metsäojitettua aluetta on 223 ha ja ojittamatonta aluetta 87 ha. Kirvessuolla on sekä ojitettuja että ojittamattomia osia. Jotta ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentti ja ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:n 3 kohta voivat tulla sovellettavaksi, osalla ojittamatonta aluetta on ilmentävä kuivahtamista ja kasvillisuusmuutoksia. Ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:n 3 kohdassa tarkoitetulla suolla osa ojittamattomasta alueesta voi olla luonnontilaistakin. Edellytyksenä 3 kohdan mukaan on myös, että ojitus estää hydrologisen yhteyden suon ja sen ympäristön välillä. Karttatarkastelun perusteella Kirvessuolla tehdyt ojitukset estävät hydrologisen yhteyden suon ja sen ympäristön välillä. Ojitukset ovat laaja-alaisia, ja niitä on suon reuna-alueilla kauttaaltaan ja myös eteläosan keskiosilla. Kirvessuon ojittamaton 87 ha:n ala jakaantuu useisiin toisistaan erillisiin alueisiin eri puolille suoallasta, minkä vuoksi ne ovat jääneet pienialaisiksi ja sen vuoksi tehokkaammin ojitusten kuivattamiksi kohteiksi.

Geologian tutkimuskeskuksen vuonna 2020 tekemän arvioinnin mukaan suoaltaan ulkorajalla on kaksi lyhyehköä reunaosuutta, joissa suon ja kivennäismaan rajassa tai välittömässä läheisyydessä ei ole kaivettua ojaa. Keskiosan itäreunassa reunaosuuden pituus on 380 m ja eteläosan eteläreunassa 400 m. Osuuksien kohdalla kivennäismaa-alue on vedenjakajalla, ja pinta-ala, jolta vedet valuvat suolle, on pieni sekä vähän valuntaa tuottava ja vesitaloutta ylläpitävä.

Kummankin osuuden lounaispuolella ja koillis-kaakkoispuolella on kivennäismaarajaan saakka ulottuvaa kuivatusta aiheuttavaa metsäojitusta. Ensiksi mainitulla alueella valunta jakaantuu kahteen suuntaan, koilliseen ja lounaaseen, viimeksi mainitulla etelään ja lounaaseen. Eteläisellä osuudella

kovan maa-alueen edusta on ojittamatonta Natura-alueen laajennusta. Ilmakuvan sekä maastokäynnin 14.11.2018 kuvan perusteella alue on lähes kaikilta puolin ympäröivien alueiden ojitusten kuivattavan vaikutuksen johdosta kuivahtanut ja puustoittunutta suoaluetta, joka ei ole luonnontilaista. Vesitaloutta ja kasvillisuuden säilymistä ylläpitävää valuntaa ei tule joko ollenkaan tai riittävästi miltään ilmansuunnalta sadanta mukaan lukien.

Keskiosan itäreunalla sijaitsevan reunaosuuden edustalla oleva suoalue on kasvillisuus selvityksen mukaan luonnontilaista oligotrofista lyhytkorsirämettä ja oligotrofista suursaranevaa. Kasvillisuus selvitys on tehty kertaluonteisen havainnoinnin perusteella, jolloin pidemmällä aikajaksolla ennen ja jälkeen ojituksia tapahtuneita muutoksia ei ole ollut mahdollista havainnoida. On todennäköistä, että muutoksia kohteen vesitaloudessa ja kasvillisuudessa on tapahtunut.

Kirvessuon suoaltaan reunan kokonaispituus on noin 16 km, josta oja puuttuu kahdessa paikassa yhteensä noin 780 m:n matkalta. Hydrologisen yhteyden katkeamista tarkastellaan koko suoalueen kokonaisuuden ja suoalueen luonnontilan säilymisen kannalta. Kokonaisuutena tarkastellen hydrologinen yhteys Kirvessuon ja ympäristön välillä on estynyt. Näiden kahden reunaojaa vailla olevan alueen kautta ei Kirvessuolle tule valuntaa ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:n 3 kohdassa tarkoitettussa, merkittäviä luonnonarvoja säilyttävässä määrin. Se valunta, joka tulee, ohjautuu metsäojjiin jokseenkin välittömästi. Ojitus estää yhteyden Kirvessuon ja sen ympäristön välillä.

Kirvessuon ojittamattomillakin alueilla ilmenee ojituksen aiheuttamaa kuivahtamista ja kasvillisuusmuutoksia. Ojittamattomien alueiden reunamilla tapahtuneet muutokset voivat olla vähäisemmät kuin suoaltaan metsäojitetuilla laiteilla. Edellytyksinä luonnontilan merkittävälle muutokselle eivät ole ne seikat, että muutosten pitäisi ilmetä koko ojittamattomalla alalla ja että niiden pitäisi olla erityisen voimakkaita. Ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:n perustelumuistion mukaan keidassuon keskiosien muutokset voivat laidetta lukuun ottamatta olla vähäisiä. Muutokset Kirvessuolla vastaavat perustelumuistiossa tarkoitettua. Asetuksella perustelumuistioineen tarkennetaan ja täsmennetään ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momenttia, jolloin saman pykälän 1 momenttia ei tule soveltaa Kirvessuon kohdalla.

Hakemukseen sisältyvien selvitysten mukaan Kirvessuon turvetuotannosta hakemuksen mukaisen suunnitelman mukaisesti toteutettuna ei aiheutuisi ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettua valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävän luonnonarvon turmeltumista. Tämä on toissijainen valituksen peruste.

Ojitukset Kirvessuolla ja niiden aiheuttamat vesitalous- ja kasvillisuusmuutokset ovat sekä hävittäneet että heikentäneet niitä luonnonarvoja, joita alueella on esiintynyt ennen ojituksia siinä määrin, että alueella ei enää esiinny merkittäviä valtakunnallisia tai alueellisia luonnonarvoja.

Luonnontilansa menettäneillä uhanalaisilla luontotyypeillä ei ole merkitystä sijoituspaikan soveltuvuustarkastelussa, koska niihin ei liity suojaamistarvetta. Ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentin valmisteluasiakirjojen mukaan valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävän luonnonarvon turmeltumisen rajoituskynnys on tarkoituksellisesti asetettu korkeaksi eli kysymys on erittäin merkittävistä luonnonarvoista.

Suunnitellun Kirvessuon turvetuotantoalueen tuotantoala on 99,1 ha. Alueella on ojitettua ja ojittamatonta suota kumpaakin noin 52–53 ha.

Hakemukseen tehtyjen selvitysten perusteella Afry Finland Oy:n 5.3.2021 tekemän koosteen mukaan tuotantoalueella esiintyy neljää uhanalaista luonnontilasta tai luonnontilaisen kaltaista luontotyyppiä: Etelä-Suomessa vaarantuneiksi luokitellut isovarpuräme (2,3 ha), lyhytkorsiräme (3,4 ha kahdella kuviolla), suursaraneva (0,25 ha) ja lyhytkorsinevat (6,7 ha kolmella kuviolla).

Yksikään luontotyypeistä ei ole luonnonsuojelulailla suojeltu eikä valtakunnallisesti uhanalainen, vaan ne ovat uhanalaisia Etelä-Suomessa eli alueellisesti. Esiintymät eivät ole koko aloiltaan luonnontilaisia eivätkä laajoja, vaan hyvin suppeita itsessään sekä suhteutettuna Kirvessuon 310 ha:n kokonaisalaan nähden. Hankealueen noin 55 ha:n ojittamattomasta alasta uhanalaisia luontotyyppiä esiintyy noin 24 prosentilla. Noin 76 prosentilla hankealaa ei esiinny ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettuja luontotyyppiä. Sen vuoksi edellä mainitut luontotyypit eivät voi olla alueellisesti merkittäviä. Etelä-Suomessa on 46 suoluontotyyppiä, joista uhanalaisia on 38. Aluehallintoviraston päätöksen perusteluista saa käsityksen, että Kirvessuon suoaltaan suoluontotyypit ovat laaja-alaisia koko suoaltaan alalla esiintyviä, luonnontilaisia ja uhanalaisia, alueellisesti merkittäviä, mikä selvitysten mukaan ei pidä paikkaansa.

Luonnontilaisuuden arvioiminen on osa ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentin edellyttämää kokonaistarkastelua. Selvitysten mukaan Kirvessuon ojittamattomillakin osa-alueilla on tapahtunut luonnontilan ja samalla niillä esiintyvien luontotyyppien heikentymistä ja turmeltumista laaja-alaisesti. Ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentissa säädetty keskeisin edellytys merkittävän luonnonarvon olemassaololle, suon luonnontilaisuus, ei selvitysten ja ojittamattoman ja ojitetun suoalan pinta-alatietojen mukaan voi täytyä Kirvessuolla.

Suunnitellulla tuotantoalueella esiintyy neljää uhanalaista lintulajia: hömötiainen (erittäin uhanalainen), metso (alueellisesti uhanalainen, 2 paria), kapustarinta (alueellisesti uhanalainen, 2 paria) ja liro (alueellisesti uhanalainen, 1 pari). Hömötiainen ei ole suolintulaji, vaan se kuuluu metsän yleislintulajeihin. Todennäköisesti hömötiainen ei pesi Kirvessuolla, vaan suota ympäröivissä metsissä. Laji on ainut valtakunnallisesti uhanalainen Kirvessuolla havaittu lintulaji. Metso on metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettu riistaeläin. Kapustarinta ja liro ovat suolajeja ja alueellisesti uhanalaisia, mutta havaittu lajien parimäärä alueella on hyvin vähäinen. Kirvessuon linnustokaan ei ole alueellisesti merkittävä.

Tuotantoalueella on havaittu neljää uhanalaista vaarantuneiksi luokiteltua perhoslajia: suoventhokas (1 yksilö 1 havaintopisteellä), luumittari (8 yksilöä 8 havaintopisteellä), kihokkisulkanen (71 yksilöä 23 havaintopisteellä) ja rämelehtimittari (36 yksilöä 18 havaintopisteellä).

Yksi suoventhokasyksilö on havaittu Kirvessuon lounaiskulmalla suon reuna-alueella, joka on Hirvilamminsuon Natura-alueen suunnassa ja jolla on perhosselvityksen mukaan lajille soveltuvaa elinympäristöä Kirvessuohon verrattuna laajasti ja jolla lajia voi siten olettaa esiintyvän enemmän. Uhanalaisia lajeja havaittiin neljä, kun soiden uhanalaisia perhoslajeja on 25 ja perhoslajeja yhteensä 172. Luumittarin, kihokkisulkasen ja rämelehtimittarin kohdalla kysymys ei ole kaikkein uhanalaisimmista, äärimmäisen uhanalaisista ja erittäin uhanalaisista lajeista. Uhanalaiset perhoslajit eivät muodosta Kirvessuolle alueellisesti merkittävää luonnonarvoa.

Vaasan hallinto-oikeuden 19.12.2008 antamassa päätöksessä nro 08/0810/3 on lausuttu, että selvitysten mukaan Kirvessuon pölyvaikutukset eivät vaaranna tai merkittävästi muuta Nukinrahka-Hirvilamminsuon Natura-alueella esiintyviä luontotyyppisiä ja meluvaikutukset eivät pienennä suojeltavien luontotyyppien pinta-alaa eivätkä vaikuta merkittävästi Natura-alueella tavattaviin lintu- ja luontodirektiivin lajeihin. Tuolloinen tuotantosuunnitelma oli pinta-alaltaan laajempi ja sijoittui hieman lähemmäksi Natura-aluetta kuin valituksenalaista päätöstä koskeva suunnitelma. Muita suojelualueita ei sijoitu edellä mainittua aluetta lähemmäksi Kirvessuota. Ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentti on tullut riittävällä tavalla huomioiduksi hakemuksessa, eikä edellä mainittuun suojelualueeseen siten kohdistu sellaisia vaikutuksia, jotka voisivat vaikuttaa sijoituspaikkaa koskevan kysymyksen ratkaisemisessa toisella tavalla kuin mitä hakemuksessa ja valituksessa on esitetty.

Selvitysten mukaan alueella ei esiinny uhanalaisia luontotyyppisiä tai eliölajeja siinä määrin, että ne yhdessä muodostaisivat Kirvessuosta merkittäviä luonnonarvoja omaavan suoalueen. Uhanalaisia kasvilajeja ei tavattu alueelta lainkaan. Kysymys ei voi olla hankkeesta, jonka toteuttamisen seurauksena olisi valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävän luonnonarvon turmeltuminen.

Muut päätöspäätöseläissa mainitut seikat eivät kuulu sijoituspaikan soveltuvuuden tarkasteluun.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Euran ja Mynämäen kunnissa sekä Laitilan kaupungissa.

Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Metsähallitukselle, Euran kunnalle sekä Euran

kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja terveydensuojeluviranomaiselle, Mynämäen kunnalle sekä Mynämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja terveydensuojeluviranomaiselle, Laitilan kaupungille sekä Laitilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja terveydensuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta Euran kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisena on ilmoittanut, että se ei anna vastinetta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lausunnossaan esittänyt muun ohella, että suoaltaan rajaukseen ei ole yhteisesti sovittuja rajausohjeita ja periaatteita. Kirvessuo ja Hirvilamminsuu muodostavat yhteneväisen suoaltaan. Kaakkurilammen rannassa turvepaksuus on yli 6 m (GTK:n kairaukset vuonna 1979), eikä kapeikossa oleva Kaakkurilampi voi näissä olosuhteissa muodostaa sellaista vesialuetta, joka millään perusteella muodostaisi suoaltaan rajan.

Mikäli kuitenkin katsotaan, että Kirvessuo muodostaa oman suoaltaansa, tulee ympäristönsuojelulain 13 § edelleen sovellettavaksi. Suuren suoaltaan osalta vaatimus pelkästään yhden luonnontilaisuusluokan käyttämisestä on ristiriidassa ympäristönsuojelulain 13 §:n suoluonnon suojelemista koskevan tavoitteen kanssa. Luonnontilaisuutta määräävä tekijä ei ole vain ojitusaste, vaan ojituksen seurauksena tapahtunut suon vesitalouden ja kasvillisuuden muutos. Aluehallintovirasto on viitannut Vaasan hallinto-oikeuden Kotanevaa (19/0438/1), Kallasuota (20/0081/1) ja Varisnevaa (21/0011/1) koskeviin päätöksiin, joissa Geologian tutkimuskeskuksen suoaltaan rajaus on kyseenalaistettu.

Kirvessuon luonnontilaisuusluokka on 3 huolimatta siitä, rajataanko suoallas yksistään Kirvessuoksi tai kuten valituksenalaisessa päätöksessä siten, että Kirvessuo ja Hirvilamminsuu muodostaisivat yhteisen suoaltaan. Luonnontilaisuusluokka olisi myös 3, vaikka seutukunnan ojitustilannetta ei otettaisikaan huomioon. Seutukunnan soiden ojitustilanne (80 % suoalasta) kuitenkin osaltaan korostaa Kirvessuon ojitamattoman alueen merkitystä. Kirvessuolla ei myöskään ole havaittavissa valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antaman asetuksen 44 §:n mukaista luonnontilan merkittävää muutosta. Kirvessuon vaarantuneet ja silmälläpidettävät suoluontotyypit ja eliölajit kuvastavat osaltaan ojitusten vähäistä merkitystä suon luonnontilaan.

Kirvessuon luonnonarvot ovat kiistattomasti alueellisesti merkittäviä. Soidensuojelun täydennysohjelmassa vuodelta 2015 Kirvessuo on arvioitu niin edustavaksi Etelä-Suomen suoksi, että sen luonnonarvoilla on valtakunnallista merkitystä.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on vastineessaan esittänyt muun ohella, että suon vesitalous tai luonnontila eivät ole merkittävästi muuttuneet, vaan suo on luonnonsuojelun kannalta oleellisimmilta osiltaan, muun muassa

kilpikoidasytimet, säilynyt luonnontilaisena tai lähes luonnontilaisena. Keidassuon rakenne kermeineenkin on erotettavissa selkeästi hakemuksenkin kohteena olevalla noin 85 hehtaarin alalla (ilmakuva). Suon vesitalous on säilynyt näillä ydinosailla hyvänä ja kasvillisuus on luontotyypille edustavaa. Luonnontilaisilla keidassoilla ei veden virtausta ole juurikaan laidoilta keskiosiin, vaan vesi tulee pääosin sadannasta. Suo on reunaosiltaan ja yhteysalueilleen ennallistettavissa.

Vähälukuisena esiintyvän erityisesti suojeltavan suoventokkaan Varsinais-Suomen ainoiden tunnettujen esiintymien kannalta ovat tärkeitä riittävän laajuisten suokukkaa ja lakkaa kasvavien luonnontilaisten soiden yhteydet.

Kirvessuo on arvioitu valtakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi soidensuojelun täydennysohjelman tarkkojen kriteerien perusteella, minkä jälkeen tiedot valtakunnallisesta merkityksestä ovat edelleen kasvaneet (muun muassa Neova Oy:n perhoselvitys). Alue liittyy lisäksi ekologisesti ja hydrologisesti Nukinrahka-Hirvilammensuon kokonaisuuteen. Geologian tutkimuskeskuksen aiempia luokituksia ei voida suoraan käyttää perusteena, vaan niitä tulee tapauskohtaisesti tarkentaa ja tarkastella kriittisesti erityisesti luokkien 2–3 rajapintaan kuuluvien soiden osalta.

Kirvessuo on luonnontilaisuusluokan 3 suo. Hanke aiheuttaa alueellisesti ja valtakunnallisesti merkittävän luonnonarvon turmeltumista ja sitä ei tule toteuttaa.

ELY-keskus on selvittänyt Kirvessuon hydrologiaa Scalgo-ohjelmalla. Ohjelma visualisoi pienetkin kaivetut ja luonnontilaiset ojat ja purot. Lisäksi ohjelmalla on mahdollista mallintaa virtauksia erilaisissa sadetapahtumissa. Metsäojitusta on ainoastaan keidassuon laitamilla, ja suon keskellä erottuvat ainoastaan virtausreitit tilanteessa, jossa vesi ei imeydy maahan ja vesi pääsisi valumaan pintaa pitkin (esimerkiksi lumettoman ja routaisen ajan rankkasadetilanne). Ulkopuolisia vesiä ei pääse keidassuon muuta ympäristöä korkeammalle keskialueelle, vaan se on sadeveden varassa luontaisesti. Kuvasta myös erottuvat selkeästi Kirvessuon luoteiskulmasta ja eteläpäädyistä lähtevät ojat, jotka kulkevat kohti länttä ja laskevat Hirvilammensuon suojelualuetta kohden. Ojat tuovat suojelualueelle virtaamaa, joka poistuisi, mikäli suunniteltu turvetuotantoalue aloittaisi toimintansa. Näiden ojien kautta on olemassa hydrologinen yhteys Kirvessuon ja Hirvilammensuon altaiden välillä.

Kirvessuon maanpinnan korkeuskäyrästä näkee selkeästi suon keidasmaisesta rakenteesta.

Metsähallitus on vastineessaan esittänyt muun ohella, että Kirvessuon kilpikoidas -suoyhdistymä kuuluisi luonnontilaisuusluokkaan 3 tai 4.

Metsähallitus on toteuttanut ennallistamisalueen maastokäynnillä (7.10.2021) myös asiantuntijakäynnin Kirvessuon kilpikoidaan eteläpuoliskolla lähellä suoventokkaan esiintymäpaikkaa ja todennut keidassuon olevan sekä pohjakasvillisuudeltaan, vesitilanteeltaan että puustoltaan luonnontilainen.

Myös ojitetut laitteet olivat edelleen hyvin luonnontilaisia sekä suokasvillisuudeltaan että puustoltaan.

Neova Oy on antanut vastaselityksen, johon on liitetty selvitys, jossa on tarkasteltu hakemukseen sisältyvän aineiston perusteella suoluontotyypin kilpikeidas laajuutta.

Neova Oy on toimittanut lisäselvityksen, johon on liitetty maastokäyntiin perustuva selvitys Kirvessuon luonnontilaisen suoalueen koosta. Arvioitaessa luonnontilaisuusluokkaa kilpikeitaan kilpiosaa ei ole mahdollista korostaa suhteessa muihin kilpikeitaaseen olennaisesti kuuluviin osa-alueisiin sen perusteella, että se, toisin kuin alavat reuna-alueet, saa kaiken tarvitsemansa veden sadannasta ja että kilpikeitaan reuna-alueilla kivennäismaarajaan saakka suoritettut ojitukset eivät vaikuta sen vesitaloutta heikentävästi sekä kasvillisuutta että luonnontilaa muuttavasti.

Neova Oy on toimittanut lisäselvitykset.

Hallinto-oikeus on antanut *Neova Oy:n* vastaselityksen ja lisäselvitykset tiedoksi Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Metsähallitukselle.

Neova Oy on toimittanut lisäselvityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentin mukaan turvetuotannon sijoittamisesta ei saa aiheutua valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävän luonnonarvon turmeltumista. Arvioitaessa luonnonarvon merkittävyyttä otetaan huomioon sijoituspaikalla esiintyvien suolajien ja -luontotyyppien uhanalaisuus sekä esiintymän merkittävyys ja laajuus sekä suon luonnontilaisuus. Luonnonarvon merkittävyyttä arvioitaessa voidaan vastaavasti ottaa huomioon sijoituspaikan merkitys sen ulkopuolella sijaitseville luonnonarvoille.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminta voidaan 1 momentin estämättä sijoittaa, jos sijoittaminen ei vaaranna 1 momentissa tarkoitettujen luonnonarvojen säilymistä kysymyksessä olevassa maan osassa tai 1 momentin soveltaminen estää yleisen edun kannalta tärkeän toiminnan toteutumisen eikä luvan myöntämiseen ole muutoin estettä.

Saman pykälän 3 momentin mukaan tätä pykälää ei sovelleta, jos 1 momentissa tarkoitettujen luonnonarvojen on otettu huomioon lainvoimaisessa maakuntakaavassa tai lainvoimaisessa, oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ja toiminta sijoittuu mainitussa kaavassa sille varatulle alueelle.

Saman pykälän 4 momentin mukaan turvetuotanto voidaan 1 momentin estämättä sijoittaa suolle, jonka luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttunut. Arvioitaessa suon luonnontilan muutosta otetaan huomioon ojituksesta aiheutuneet muutokset suon vesitaloudessa ja kasvillisuudessa. Merkittävästä luonnontilan muutoksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 44 §:n mukaan turvetuotanto voidaan ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentin mukaan mainitun pykälän 1 momentin estämättä sijoittaa suolle, jonka luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttunut. Suon luonnontilan muutos on merkittävä, jos 1) suon vesitalous on muuttunut peruuttamattomasti, suon vedenpinnan taso on alentunut kauttaaltaan ja suon kasvillisuus on muuttunut kauttaaltaan, 2) suon vesitalous on muuttunut kauttaaltaan, vedenpinnan taso suolla on alentunut kauttaaltaan ja muutokset suon kasvillisuudessa ovat selviä tai 3) suolla on ojitettuja ja ojittamattomia osia, ojitus estää hydrologisen yhteyden suon ja sen ympäristön välillä ja osalla suon ojittamatonta alaa esiintyy kuivahtamista ja muutoksia suon kasvillisuudessa.

Asiassa saatu selvitys

Kirvessuo sijaitsee Euran kunnan ja Laitilan kaupungin alueella noin 18 km Laitilan taajamasta itään. Kirvessuo on uusi tuotantoalue, ja ympäristölupaa on haettu auma-alueineen 99,1 ha:n kokoiselle alueelle. Hankealue sijoittuu osin ojittamattomalle ja osin ojitetulle alueelle. Hankealueen vieressä eteläpuolella sijaitsee Nukinrahka-Hirvilamminsuon Natura 2000 -suojelualue.

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on päätöksellään 18.3.2008 numero 35/2008/4 myöntänyt Kirvessuon turvetuotannolle ympäristöluvan. Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 19.12.2008 numero 08/0810/3 kumonnut ympäristölupaviraston päätöksen ja palauttanut asian ympäristölupavirastolle uudelleen käsiteltäväksi hakemuksesta puuttuvan luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentin mukaisen arvioinnin vuoksi. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on päätöksellään 27.12.2012 numero 279/2012/2 hylännyt yhtiön hakemuksen. Aluehallintovirasto on katsonut, että hanketta ei voida toteuttaa niin, ettei se merkittävästi heikentäisi niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Vaaljärvi on Natura-verkostossa.

Geologian tutkimuskeskus (GTK) on tutkinut Kirvessuon vuonna 1979 ja rajannut suoaltaan niin, että sen kokonaispinta-ala on 310 ha. GTK:n vuosina 2016 ja 2020 olemassa olevien aineistojen perusteella tekemien selvitysten mukaan Kirvessuo on pitkälle kehittynyt kilpikoidas. Suolla on neljä erillistä konsentrista keidassuomuodostumaa: pieni pohjoinen keidas, kaksi keidasta suon keskiosassa (läntinen ja itäinen) ja yksi suon kaakkoisosassa. Näiden

muodostumien reunalaisuus ja laide ovat pääosin ojitettuja. Itäisen ja läntisen keitaan keskustat ovat lähes ojittamattomia. Etelä-kaakkoinen keidas ja pohjoinen keidas ovat lähes täysin ojitetut. Kirvessuon suoaltaan pinta-alasta on ojitettu 72 %, kun ojitetuksi lasketaan alue, jossa oja on alle 50 m:n päässä. Suon luonnontilaisuusluokka on 2. Reunaojitus estää pääosin hydrologisen yhteyden suon ja sen ympäristön välillä. Osalla ojittamatonta suoalaa on tapahtunut kuivahtamista, ja ojitus on muuttanut myös reunaluisun vesitaloutta. Ojitusvaikutukset ovat havaittavissa ilmakuivista kasvillisuusmuutoksina ojitetulla alueella ja ojittamattoman alueen reunoilla ojien läheisyydessä. Kirvessuon suurimman (noin 80 ha) ojittamattoman keidasrämealueen kasvillisuus- tai vesitalousmuutoksia ei ilmakuivista voida havaita.

Hakemuksen sisältämien luontoselvitysten mukaan Kirvessuon keskiosassa on luonnontilaista tai lähes luonnontilaista keidasrämettä, jota reunustavat ojitukset. Eteläpään turvekankaan ja keidasrämeen väliin jää mosaiikki pienialaisia uhanalaisuusluokiteltuja kosteampia suotyyppisiä. Kirvessuon alueella havaittiin saranevaa, lyhytkorsirämettä, isovarapurämettä ja tupasvillarämettä, jotka on luokiteltu vaarantuneiksi suoluontotyypiksi vuonna 2018 päivitettyssä Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa. Selvitysalueella ei havaittu uhanalaisia putkilokasvi- tai sammallajeja.

Valittajan lisäselvityksenä toimittaman selvityksen mukaan 3.8.2022 suoritetun maastokartoituksen mukaan Kirvessuon keskiosassa on yhtenäinen 56 hehtaarin alue, joka on kasvillisuudeltaan luonnontilaista ja noudattaa pääosin luontaisen kaltaista hydrologiaa.

Vuonna 2019 touko- ja heinäkuun välillä tehdyssä perhosselvityksessä havaittiin vuoden 2019 uhanalaisuusarvioinnissa vaarantuneiksi luokitellut luonnontilaisten soiden lajistoon kuuluvat suoventokas (1 yksilö 1 havaintopisteellä), luumittari (8 yksilöä 8 havaintopisteellä), kihokkisulkanen (71 yksilöä 23 havaintopisteellä) ja rämelehtimittari (36 yksilöä 18 havaintopisteellä).

Kirvessuo on sisältynyt soidensuojelun täydennysohjelmaehdotukseen. Täydennysohjelmaehdotuksen tietokortin mukaan alueella on merkittävä uhanalaisten luontotyyppien esiintymä sekä edustava suolinnusto. Luonnonarvojen merkittävyyttä korostaa suon kytkeytyneisyys ja hydrologinen yhteys viereiseen Naturaan kuuluvaan Hirvilamminsuohon.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

Ympäristönsuojelulain 13 §:ssä tarkoitettu suon käsite

Aluehallintovirasto on valituksenalaisessa päätöksessään katsonut, että Kirvessuo ja Hirvilamminsuo muodostavat yhdessä yhden suoaltaan ja arvioinnin suon luonnontilan merkittävää muuttumista tämän alueen perusteella. Valituksessa on esitetty, että Kirvessuo tulee katsoa omaksi suoaltaakseen Geologian tutkimuskeskuksen tekemän suoaltaan rajauksen

mukaisesti. Valituksesta antamassaan lausunnossa aluehallintovirasto on esittänyt, että Kirvessuon luonnontilaisuusluokka on 3 myös, jos suoallas rajataan yksistään Kirvessuoksi.

Hallinto-oikeus toteaa, että ympäristönsuojelulain 13 §:ssä, ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:ssä tai hallituksen esityksessä eduskunnalle ympäristönsuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 214/2013 vp) ei ole määritelty niissä käytettyä suokäsitettä. Hallituksen esityksessä on todettu, että ympäristönsuojelulain 13 § on tarkoitettu sovellettavaksi valtioneuvoston 30.8.2012 tekemässä periaatepäätöksessä soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta määriteltyjen, soiden luonnontilaisuuteen liittyvien suuntaviivojen sekä kansallisen energia- ja ilmastostrategian turvetuotannon kohdentamista koskevien linjausten kanssa yhteensopivalla tavalla. Suolla tarkoitetaan edellä mainitussa valtioneuvoston periaatepäätöksessä suokokonaisuutta, joka on suoyhdistymä tai suoyhdistymän sisällä oleva, vesitaloudeltaan tai maisemaltaan erillinen, yhtenäinen kokonaisuus.

Hallinto-oikeus katsoo, että koska ylemmän asteisissa säädöksissä ei ole määritelty suon käsitettä, voidaan valtioneuvoston periaatepäätöksessä esitettyä suon määritelmää käyttää ympäristönsuojelulain 13 §:ssä tarkoitetun suokäsitteen lähtökohtana erityisesti, kun otetaan huomioon hallituksen esityksessä todettu valtioneuvoston periaatepäätöksen merkitys.

Luonnontilan muutos

Ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentin mukaan turvetuotanto voidaan 1 momentin estämättä sijoittaa suolle, jonka luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttunut. Arvioitaessa suon luonnontilan muutosta otetaan huomioon ojituksesta aiheutuneet muutokset suon vesitaloudessa ja kasvillisuudessa. Merkittävästä luonnontilan muutoksesta säädetään asetuksella.

Ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:ssä suon luonnontilan muutoksen merkittävyyden arviointi perustuu kolmiportaiseen, suon vesitaseen ja siitä aiheutuvan suon kasvillisuuden muutoksen luokitukseen.

Hallinto-oikeus toteaa, että yksittäisen suon luonnontilaisuuden muutos arvioidaan tapauskohtaisesti arvioinnin kohteena olevan suon vesitaloudessa ja kasvillisuudessa aiheutuneiden muutosten perusteella. Siten esimerkiksi sijaintipaikan seutukunnan soiden ojitusastetta ei suon luonnontilaisuutta arvioitaessa voida ottaa huomioon.

Luonnontilaisuusluokka

Suon luonnontilaisuusluokasta tai sen määrittelystä ei ole säädetty ympäristönsuojelulain 13 §:ssä eikä ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:ssä. Suon luonnontilaisuusluokan käsite perustuu 30.8.2012 annettuun valtioneuvoston periaatepäätökseen soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta.

Hallituksen esityksen mukaan ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentin säännös tulee sovellettavaksi, kun kyse on valtioneuvoston periaatepäätökseen sisältyvän luonnontilaisuusluokittelun mukaisesta 3–5 luokan suosta. Hallinto-oikeus katsoo, että ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentin säännöstä on tulkittava hallituksen esityksen perustelujen mukaisesti.

Ympäristönsuojelulain 13 §:ssä ja ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:ssä tarkoitetun suon luonnontilan merkittävän muutoksen käsitteen suhdetta luonnontilaisuusluokitukseen on käsitelty tarkemmin ympäristövaliokunnan mietinnössä 3/2014 vp. Mietinnön mukaan soiden ja turvemaiden käytön kohdentamiseen käytetään periaatepäätöksen linjauksen mukaisesti apuna kuusiportaista luonnontilaisuusasteikkoa ja siihen liittyviä käyttösuosituksia. Luonnontilaisuusasteikon luokkiin viittaamisen sijasta 4 momentissa on ratkaisevana tekijänä suon luonnontilan merkittävä muuttuminen, jonka olennaiset osatekijät ovat muutokset suon vesitaloudessa ja kasvillisuudessa siten kuin luonnontilaisuusasteikosta tarkemmin ilmenee.

Luonnonarvojen merkittävyys

Ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentin mukaan luonnonarvon merkittävyyden määrittely perustuu kolmeen tekijään, jotka ovat alueen suolajien ja suoluontotyyppien uhanalaisuus, esiintymän merkittävyys ja laajuus sekä suon luonnontilaisuus.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle ympäristönsuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 214/2013 vp) on turvetuotannon sijoittumista koskevan säännöksen tarkoitus 13 §:n yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan estää turvetuotannon sijoittaminen paikalle, joka luonnonarvojensa kannalta on kokonaisuutena arvioiden valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävä.

Hallituksen esityksen mukaan laissa tarkoitettu merkittävä luonnonarvo tarkoittaa pääsääntöisesti useamman kuin yhden uhanalaisen lajin tai luontotyyppien esiintymistä toiminnan suunnitellulla sijoituspaikalla. Kaikkein uhanalaisimpien (äärimmäisen uhanalaiset ja erittäin uhanalaiset) luontotyyppien ja lajien osalta myös yksittäinen merkittävä esiintymä voi muodostaa sijoituspaikkaesteen. Ympäristövaliokunta on mietinnössään (YmVM 3/2014 vp) rajannut pykälän soveltamisalan koskemaan yksinomaan uhanalaisia suolajeja ja suoluontotyyppisiä, jotka ovat valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittäviä. Lisäksi valiokunta on lisännyt 4 momenttiin merkittävyyden arviointiperusteeksi suon luonnontilaisuuden. Valiokunta korosti, että 1 momenttiin sijoittuva valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävän suoluonnonarvon turmeltumisen rajoituskynnys on tarkoituksellisesti korkealla eli kysymys on erittäin merkittävistä luonnonarvoista.

Kirvessuon luonnontilaisuus ja luonnonarvot

Kirvessuo on keidassuo, joka koostuu neljästä erillisestä konsentrisesta keidassuomuodostumasta. Keidassoiden vesitalous perustuu sadeveteen ja ympäröivillä ojituksilla on usein vain vähäinen vaikutus niiden vesitalouteen.

Ojituksia ja kuivumisesta kertovia kasvillisuusmuutoksia on havaittu Kirvessuon keitaiden reunoilla ja pienempien pohjoisen ja kaakkoisen keitaan keskiosissa. Kirvessuon keskellä sijaitsee itäisen ja läntisen keitaan keskiosan muodostama yhtenäinen, noin 55 hehtaarin kokoinen ojittamaton avosualue, jolla ei ole havaittu muutoksia suon vesitaloudessa eikä kasvillisuuden perusteella kuivumista.

Hallinto-oikeus katsoo, että vesitaloudeltaan muuttumaton alue on pinta-alaltaan merkittävä ja että Kirvessuon keskiosan itäisen ja läntisen keitaan alue, jolle tuotantoalue suurimmilta osiltaan sijoittuisi, muodostaa vesitaloudeltaan ja maisemaltaan erillisen, yhtenäisen luonnontilaisen ekologisen kokonaisuuden. Hirvilamminsuon ja Kirvessuon välillä ei ole sellaista hydrologista yhteyttä, että niiden vesitaloudet olisivat toisistaan riippuvaisia.

Jotta Kirvessuon keskiosan itäisen ja läntisen keitaan alue kuuluisi luonnontilaisuusluokkaan 2, olisi ojittamattomalla alueella oltava havaittavissa ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:n 3 kohdan tarkoittamia muutoksia suon luonnontilassa. Hallinto-oikeus katsoo edellä mainituilla perusteilla, että tällaisia muutoksia ei Kirvessuon keskiosan alueella ole havaittavissa ja että alue kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 3.

Näin ollen turvetuotannon ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä Kirvessuolla on arvioitava ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentin perusteella.

Asiakirjojen mukaan Kirvessuon keskiosan alueella esiintyy useita alueellisesti uhanalaisia suoluontotyyppisiä ja useita uhanalaisia suoperhoslajeja. Näin ollen Kirvessuon keskiosan alue muodostaa ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentissa tarkoitetun merkittävän luonnonarvon. Luontotyyppien ja lajien määrän, uhanalaisten perhosten yksilömäärien ja luonnontilaisen alueen edustavuuden ja pinta-alan perusteella Kirvessuon keskiosan luonnonarvo on alueellisesti ja valtakunnallisesti merkittävä.

Kirvessuon keskiosan alue, jolle hanke pääosin sijoittuisi, muodostaa ympäristönsuojelulain 13 §:ssä tarkoitetun merkittävän luonnonarvon, jonka turmeltumista turvetuotannon johdosta ei saa aiheutua. Näin ollen turvetuotantoa ei voida sijoittaa lupahakemuksessa suunnitellulle alueelle. Valitus on siten hylättävä.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Euran ja Mynämäen kunnanhallitusten ja Laitilan kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli **17.10.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Pirjo Joutsenlahti ja Janika Gummerus sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Tuhkanen. Asian on esitellyt notaari Sanna Eirtovaara.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu

Neova Oy, sähköisesti
oikeudenkäyntimaksu 260 euroa
*(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)*

Jäljennös maksutta

Metsähallitus

Euran kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Euran kunnan terveysuojeluviranomainen

Euran kunnanhallitus

Mynämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Mynämäen kunnan terveysuojeluviranomainen

Mynämäen kunnanhallitus

Laitilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Laitilan kaupungin terveysuojeluviranomainen

Laitilan kaupunginhallitus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
KalatalousviranomainenVarsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueEtelä-Suomen aluehallintovirasto /
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>